TOIMETUS JA TALITUS:
Jõhwis, Rakwere tän 7-a
Telefon 48

Toimetaja kõnetunnid esmas päewal, kolmapäewal, neljapäewal ja laupäewal k 9—11

Kontor awatud kella 8—6

Alutaguse Teataja

Üksik number 5 senti.

TELLIMISE HIND:
1 kuu postiga . . . . 45 senti.
3 kuud „ . . . . 130 „
6 „ „ . . . . 250 „
1 aasta „ . . . 5 kr.

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid.

Käsikirjad, mis alalistelt kaastöölistelt ei tule, arwatakse maksu alla, kui neil tasunõudmine peale kirjutatud. Tarwitamata jäänud käsikirju ei hoita ilma wastawa soowiawalduseta alal.

Ilmub Jõhwis igal kolmapäewal ja laupäewal

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut. küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Tööotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuu'utusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 26. Jõhwis, kolmapäewal, 25. nowembril 1931. a. III aastakäik.

Röövimine Konjus.

Lihunikud omavahel.

Tolla lihakaupleja, hüüdnimega „Soome Mihkel" süüdistab Ed. Seppa röövimises. Nimelt pummeldanud nad koos Konju külas ööl wastu pühapäewa 21. now. Teel Rohla kõrtsi juures tulnud Ed. Sepp tema juurde ja wõtnud tema taskust wälja 270 kr. Mehed on ametwennad, ostes maalt loomi ja wiiwad need Narwa müügile.

—

Aa Püssi walla Petseri.

Hoolealuste köök löödi segamini.

Mis terwele Eestile on Petseri, seda on Püssi wallale Aa oma ümbrusega.

Et Petseris alati midagi „lahti" on, siis ka Aas „liigutab" midagi end alati.

Kui teised kõik waikselt jääwad, siis wähemalt wanadekodu sanitar kombineerib teistele meelelahutuseks „etenduse".

Järjekorraline etendus lawastati ülalt tähendatud härra poolt möödunud pühapäewal — pealtwaatamine ei maksnud midagi.

Kõigepealt korraldati ratsasõit, hobuse aset täitis õber. Areenils oli mudane mõisaõu. Et aga wabariigi walge hobuse ja ratsaniku jalad nõrgaks olt teinud, siis olid kukkumised õige sagedased. Nähtawasti ei meeldinud sornone noli sanitari õrnemale poolele, wihase näo ja mõjuwate mütsudega konwoeeris ta kangema poole koju. Kuid ekstsid need, kes lootsid et sellega „nali" lõpeb.

Peaetendus lawastati wanadekodu hoolealustele. Esitets peksis noorhärra enda korteri segamini. Kuid nähtawasti muutus pikapeale see kõik temale igawaks, sest warsti kandis ta enda tegewuswälja hoolealuste sõõgituppa üle. Seal loopis ta sõõgilaual ja pingid laialt, pärast pikali põrandale heites.

Kõik see etendus sündis kohutawa kisa ja sarnase sõimu saatel, mis trükimusta ei kannata.

Noorehärra kisa ja sõim oli nii wänge, et mitmed hoolealused end hakgeks ehmatasid.

Millepärast kohtus käiakse.

Mõnikord tuleks kaebaja wastutusele wõtta.

Kerge on kaewata, kuid raske on tagasi wõtta. „Mis te siis kaewate — kui isegi ei tea mille üle!"

16. now. jagas Jõhwi jaosk. rahukohtunik jälle õigust oma ümbruskonnale. Arutati läbi ligi poolsada süüteoasja, kuid suurem osa neist n'i wõimatult tähtsusetuid pisiasju, et otse imestama paneb, millega kõigega küll kohtu tullakse. Hangatab koer kellegi peale, — kaebab kohtusse, astub lehm jalaga wõõra maapeale — jälle kohtusse, kaob mõni kümnemargane asi — esimene asi jälle politsei ja kohus. Ja tihti polegi midagi kadunud, midagi warastatud, kuid juba joostakse kohtusse — ja alles pärast hakatakse waatama, mis siis õieti lahti on. Ja kui siis aru saadakse, et wiga mitte midagi ei ole, siis minnakse kaebust kaebusi tagasi wõtma, kuid tihti on siis juba hilja. Asi millele juba kuri § peale löödud, seda enam leppida ei saa.

Arutatakse Johannes Kruusi süüdistust. Kaebealust süüdistab Juuli Jürgenson enda walmistehtud hagude wargusest. „Wargusest", juba see sõna lasep alul oletada, et seal tõepoolest mõne kelmiga tegemist on. Kuid, nagu pärast selgub on kaebealune täiesti aus mees ja seadusepäraselt talitanud. Nimelt on randteewaht Paawo temale lubanud randtee ääres mahasaagitud kuusehagu ära wedada. Kuusehaod on aga Juuli Jürgenson millegi pärast enda omanduseks arwanud, kuigi keegi temale neid lubanud ei ole. Ja nüüd kaebabki woene Juuli, et kaebealune olla tema hegu warastanud.

Kohas mõistab kaebealuse muidugi õigeks, kuid siis ei aitaks küll muu abinõu, kui tuleks kaebajat ennast trahwida, siis kaoks kord rahwal kohtuskäimise isu, iga tühja asja pärast.

Teine weel imelikum lugu on

Allide Suppi süüdistusega.

Ka siin paistab nii, et tõepoolest tuleks kaebajat ennast aga mitte kaebealust trahwida. Allide Suppi süüdistab Eduard Roostingi oma willade omaudamises. Nimelt wiinud ta kaebealuse kätte willu wärwida kuid willu ära tooma minnes selgunud, et kaebealune olla muist willu omale jätnud. Ja enne kui asja lähemalt uurida wõi selgitada, antakse asi kohe politseile üles ja mundkui kohe kohtusse. Pärast selgus küll, et pole mingisuguse wõõrawara omandamisega tegemist, waid lihtsa ekstitusega, kuid asjale on täit antud ja seda tagasi wõ ta enam ei saa.

Kohtu ees palub süüdistaja asja ära lõpetada, sest willu pole sugugi kaduma läinud.

„No mis te siis kaebate, kui isegi oma asja õieti ei tea. Enne tarwis itka oli selgeks teha ja siis kaewata!" saab kohtunik kurjaks.

Rahukohtunik mõistab kaebealuse õigeks.

Kolmas samalaadiline asi, milles tulb imestada rahwa suurt tahtmist kohtuskälja iga tühise asjaga on

August ja Robert Roostarite süüteoasi.

Kaebesluseid süüdistab Harald Roswald enda ajakirja warguses. Nimelt olla kaebealuste talus, kus ka postitalu asub üks ajakirja number kaduma läinud.

Hiljem olla kahjusaaja selle küll kätte saanud, kuid sellegi peale waatamata antakse asi kohtusse.

Ka mõistetakse kaebealused õigeks.

Mõrtsukatöö Warjal.

Toimetuse töö lõpul teatati meile, et Warja külas on pandud toime röövmõrtsukatöö kohaliku kaupmehe Kangro perekonnas. Kaupmees J. Kangro ja tema kontütar Olga Seestrandt sai surma, kuna tema naine elukõrdetawalt haawata sai. Röövlid kaupmehelt kaasa wiinnd sunrema summa raha ja poekaupa.

Järgmises numbris mõrtsukatöö üksikasjaline kirjeldus.

„Tark" Moldowal.

Moldowa külas warastati hiljuti telleldki J. M.-lt wanalt taadikeselt umbes 3 puuda sea liha. Et waras kätte saada sõitis kahjusaaja 20 kilom. eemal asuwasse Jõhwi tark R. juurde. Juhtus aga pilwes ilm olema ja „tark" ei saanud seekord warga jällle. Teinekord finna sõites, ütles „tark" et peab läbi klaasi ja sõrmuse waatama, kust warga nägu pidi näha olema. J. M. ei tahtnud aga kauge maa tõttu nii kauo oodata, waid wiis targa Moldowale. Seal käis tark kõik pered läbi, kus kuulutas preilidele peatset mehele saamist jne. Kes aga leidmata jäi, oli waras, kuna tark aga kraamikoormaga, mis ennustuste eest korjas, Jõhwi poole kadus.

G.

Ratwas asutakse kursuste korraldamisele.

Ratwa (Mäetaguse w.) naisperel on kawatsus lähemal ajal panna toime nakäätöö kursust. Wastaw soowiawaldus instruktori saamiseks ongi Eesti maanaiste kesksetlstle saadetud.

See oleks esimene seesugune kursus Ratwas.

Ka tantsukursustels tehakse ettewalmistusi asjaomasteks ringides.

Saeweski Kiiklasse.

Suurt puudust tunti seni Kiltla ümbruskonnas saeweski järele, sest lähemale saewesktse Jõhwi, oli wedu wäga tülikas. Selle puuduse kõrwaldas tänawu keegi ettewõtja R., tuues saeraami ja aurukatla kohale ning seades laualõikamiseks üles.

Selgituseks.

Mele lehe nr. 24. ilmunud kirjutises „A. Dantlewski raske süütegu" on tulnud ette ekstitus selles osas, et ei olnud mitte Ernst Nilnbergi pärandustomp, waid oli Tõnis Nilnbergi pärandustomp, kõiges muu osas on kirjutise asjaolud õiged.

Sõdurite ja külapoiste lahing Illukal.

Mõni päew tagasi peeti Illuka wallas Nõmme külas simmanit, millest ka lähedaloleraD Kurina laagris wiibiwad sõdurid osa wõtsid. Millegipärast sigines külanoorte ja sõdurite wahele waen, millest peagi arenes korralik lõõming.

Külapoisid kiskusid wäewõimuga weltweebelt kohustetäitja J. A. wõõlt rewolwri ning ähwardasid kõiki sõdureid maha kõmmutada. Taluõuelt, kus peeti lahingut, kuuldus mitu rewolwripauku. Kohe kutsuti kohale politsei, kes tegi kindlaks, lõõmingust osawõtjate nimed. Paugutamisel pole õnneks keegi haawata saanud. Politsei koostas sama küla noormeeste peale mürtsutegemise pärast protokolli. Kes paugutajaks oli, pole seni selgunud.

Ei ole hea, kui poiss võtab neiu sõrmuse

„Rändawa sõrmuse" lõppwaatus kohtus.

Samal päewal arutatakse ka lõpulikult Eduard Walgepea süüdistusasi, ja millest meie oma lehe ühes eelmises numbris juba kirjutasime. Nimelt jäi eelmine kord asi pooleli, kuna kaebealune sõrmuse kahjusaajale lubas tagasi muretseda.

„Noh, kas andsite sõrmuse talle tagasi?" on esimene kohtuniku küsimus kaebealusele.

„E-e-ei"

„Miks te siis ei muretse selle eest". „Seda sõrmust pole enam alles, wastab kaebealune.

Selgub, et sõrmus mille kaebealune Walgepea kahjusaaja Magda Trankmanni käest sai on terwe rea inimeste juba läbi käinud ja lõpuks hoopis ära kadunud.

Magda Trankmann nõuab oma sõrmuse eest 20 krooni, seletades et 10 krooni on ta juba kätte saanud.

„No ise alles õues tahid ainult wiis" — tähendab kaebealune.

„Sõrmuseid wõtmas on mees, aga raha maksta ei taha — makske siis kui olete nõus" — ütleb kohtunik.

„Ei, mina temalt sõrmust wõtt..." seletab kaebealune. Tema ise mulle andis — noh meie olime ju suured sõbrad ja... arwas et tema wist ära wõtan, kuid nüüd on minul juba naine..."

„No aitab juba selleşt — kas maksate siis wõi ei," küsib kohtunik wiimast korda.

„No olgu siis pealegi, ma maksan talle weel see kümme krooni" on wiimaks kaebealune nõus, „kuid praegu mul küll maksta ei ole."

„Aga härra kohtunik," hüüab nüüd kahjusaaja wahele „Palun siis kaebealuselt allkiri wõtta, et ta ikka maksab"!

Waherahusammas Londonis.

„No, mees peab ikka sõna" — ütleb kohtunik ja kaebaluse poole: „peate eks".

„No ikke," on kindel wastus. Nii on ka see asi lahendet. Mõlemad rahul nii kaebealune kui ka kahjusaaja lahkuwad nad kohtusaalist.

„No waadake nüüd teinekord paremini ette naisterahwa sõrmustega ja ärge neid edasi kinkige." hoiatab kohtunik weel kaebealust.

Uusi tööstusettewõtteid Jõsakusse.

Waatamata majandusliikule surweajale tekkis wiimasel ajal wälkesesse Jõsakusse uusi tööstusettewõtteid ja on neid tekkimas weelgi.

Hiljuti awas uksed Trambergi rildewärwimise- ja wanutamise-tööloda, mille järele kohapeal juba ammugi tarwidust tuntud. Tööloda asub Jõsaku tarwitajate ühingu uues, awaras hoones ja on leidnud juba alguses kohe arwuka tarwitajaskonna.

Wõrdlemisi täielik puutööstus on seatud sisse W. Sabolotny poolt, kes kewadel mahapõlenud saeweski waremeile ehitas uue tööstushoone ja selle mitmesuguste masinatega warustas. Hra Sabolotny puutööstus suudab ümbruskonna talupidajate-ehitajate nõudeid rahuldada täielikult.

Lisaks eelmistele on Pootsniku külas walmimas A. Pällu moodne waltsidega püüliwesti, mis töotab tujuneda suurimais jahwatusettewõtteks kogu ümbruskonnas. Hiljuti walmissaanud weskihoone on neljakordne tellisklwiehitus, mille püstitamisel on peetud silmas pisemaidki ehitustehnilisi nõudeid. See on täieline „pilwelõhkuja" teda ümbritsewate wälkeste talumajade keskel.

Masinate paigaleseonteerimist ja torustiku tegemist loodab omanik lõpetada eelolewaks kewadeks. Jõuallika uuele weskile moodustawad 2 turbiini ja 1 aurukatel. mis kokku annawad kuni 60 HP.

Jõhwi mehe kelmustükk.

Mustale rattale ei passi finine number.

Jõhwi meest D. Peedut süüdistati rahukohtus kelmuses. Nimelt olt ta oma läinud aastase finise jalgrattanumbri wärwinud mustaks, misuguseid sel aastal ongi malswad. Kohtus seletas Peedu aga, et pole tahtnud teha mingisugust kelmust. Wärwinud ratast ja teinud siis ka numbripleki rattega ühewärwilisels — mustaks. Peale selle tahtnud ta enne protokolli tegemist uut numbrit wõtta, kuid alewiwalitsus olnud juba kiiri. Seekord jäi asi pooleli, sest järgmisel korral loodetakse tunnistajate waral kindlaks teha, kas Peedu wärwis ikka tõesti ilma tagamõtteta numbripleki üle, et mustale rattale ei passi finine number, wõi tahtis ta see kaudu wabaneda maksust.

Warguseksatse wiis 2 kuuks wangi.

Wälke-Pungerja mees Mihkel Härma on juba 60 aastane ja pole seniajani weel kordagi oma kätt wõõra wara järgi sirutanud. Kuid nüüd süüdistatakse teda 16. now. Jõhwi rahukohtus warguseksatses. Sel suwel ühel ööl ta tulnud naabrimehe A. Sule poolellehitatawa maja ahwrisse kirstust jahu wargile. Kergitanud juba kirstukaanegi üles, kuid Sule, kes maganud kellegi noormehega lakas, tabanud mehe teolt.

„Kuid minu süda on selleşt puhas", ütleb Härma kohtunikule.

Aga tunnistaja tõendab, et tema nägi Härmat warguse katsel fiiski.

Nit mõistetakseşgi M. Härma, ilma et oleks saanud wõtta, peotäitki jahu 2 kuuks wangi.

Sompas künti üles jalgpalli plats.

„Karukelu", see oli Sompa noortele midagi. Põlwest põlwe on noored siin hõlsanud, loulnud, jooksnud, mänginud. Kewadel oli esimene — „kas karukelu on juba kuiw?" Sügisel wiimane. Siin peeti ka esimesed peod Sompas. Hiljem ümus siia jalgpall ja hoidis kogu suwed läbi noored elewil.

Nüüd aga pani ühel päewal omanik Karukelule saha sisse ja küadis ta üles. Mao, mis nälnud nlipalju nooruse ilu ja rõõmu, kuulnud nlipalju hõiskeid ja laulu, kannud enda turjal kõiki ümbruskonna ka kõiki Jõhwi spor.lasi — on nüüd pahempidi, kui kottann kasutas. Noored aga käiwad nukral näol ringi, käiwad kui kalmisiul kaheisemas oma kaunist mängumuru, oma kallist Karukelu.

— ja

Wankrilt warastati jahukott.

19. now. warastati Jõhwi jahuweski juures Kahula mehe Teetlolt wankrilt jahukott. Kahtlus warguses langes Sompas elulewa Trumbechi peale, kes oli weski juurest lahkunud, et minna Jõhwi. Teetlot sõitis hobusega järgi ning Trumbachi teel kätte saades leidiski selle wankrilt oma jahukotti.

Isaku tarwitajateühisus korraldab loomade ühismüüki.

Jõsaku tarwitajateühisus on hakanud organiseerima loomade ühismüüki, mis seni annud häid tagajärgi; käesolewal nädalal läkitati Tallinna juba kolmas wagun loomi. Põllupidajatele aitab ühismüügi korraldus suurel määral kaasa parema hinna saamiseks.

Oksjoni laine Aas.

Oksjoni laine on otsaga jõudnud juba Aasse. 17. sk. müüdi teistkordsel oksjonil kellegi Wilbrchi nõudel, M. Uusil kõik loomad ja põllusaadused.

Oksjon oli seda kurwem, et tabas tehwa wigast leitnalst, kellel 3 alaealist last, noorem neist 4 aastane.

Alutaguse õpetajad kokku.

Pühapäewal 29. now. tuleb kokku Alutaguse õpetajate ühingu peakoosolek. Päewakorras on referaadid ja walimised.

Jõhwi haridusseltsi peakoosolek.

Jõhwi haridusseltsi peakoosolekut peeti 23. now. Jõhwi algkooli ruumes. Koos oli 20 liiget. Uude juhatusse walitl ihad P. Weewo, R. Kala, G Rosenberg, E. Teellaus ja R. Wildenau.

Koosolek otsustas oma summadest anda Jõhwi Ühisgümnaasiumi toetamise seltsile 50 kr.

Peakoosolek peab soowitawaks edaspidi korraldama hakata perekonnaõhtuid pidude asemele, mis praegusel ajal ennast tasuda ei taha.

Waiwara malewkond pühitseb 13. aastapäewa.

29. nowembril pühitseb Waiwara malewkond 13. aastapäewa. Sel puhul on kohalikus rahwamajas pühapäewal, 29. nowembril kell 5 p. l. pidulik aktus kus kõnega esineb W. Reggo. Aktusel tolmub ka wägerlsilde andmine Waiwara malewkonna malewlastle. Aktusel esineb kohalik laulukoor ja orkester. Õhtul on samas ruumes pidu, kus kantakse ette E. Wilde näidend „Pisuhäda".

Kuulutage „Alutaguse Teatajas".

Lugege „Alutaguse Teatajat".

Kadugu hõõrumised noorsootöös.

Liikmed, kes ei ole mitte liikmed ja liige, keda ei taheta liikmeks tunnistada.

Uus juhatus ÜENÜN-Peetri osakonnale.

Keskmädalal, 18. nov. s. a. kell 7 õhtul pidas ÜENÜ Narwa-Peetri osak. erakorralise liikmete poolt kokku kutsutud üldkoosoleku. Üldkoosolek peeti ÜENÜ Narwa-Peetri osak. ruumes, Turu t. 1. Liikmeid õige rohkesti, mistõttu ka koosolek õige elawaloomuline. Koosoleku awas wastutaja liige nrs. A. Roode, tehes ka ettepaneku koosoleku juhatuse walimiseks. Koosoleku juhatajaks walit nrs. K. Ulbo ja kirjatoimetajaks nrs-d E. Keskpalk ja A. Roode.

Päewakorra järgmise punktina oli ettenähtud konflikti lahendamine endise juhatuse ja nrs. J. Wälja wahel. (Senine juhatus astus telisp. 17. skp. õhtusel erakorralisel juhatuse koosolekul tagasi). Senine juhatus ei soowinud nrs. J. Wäljat kui liiget mitte tunnustada, ehkki wilmasel liikmemaks ja ka muud liikme kohustused osakonnaga olid õiendatud. Mitte tunnustamine oli tingitud mõningaist iseliikest põhjustest, kuid motiweeritt oma otsust wäitega, et nrs. J. Wälja olla teinud kihutustööd senise juhatuse wastu.

Nrs. J. Wälja oma kaitseõnas selgitas tema isiku suhtes toodud ettekäänded ja eitas isegi tunnistuseid ametwõlmudelt. Propagandat ta ei eitanud, sest see oli osakonna huwitid silmas pidades hädawajalik. Pealegi suur protsent liikmeid pooldas uue juhatuse walimist. Seda näitas selgesti koosoleku kokkukutsujate allkirjade leht.

Koosolijate ja endiste juhatusliikmete sõnawõtust selgusid huwitawad asjaolud: Nimelt, et nrs. J. Wälja oli ja on seadusliit liige põhikirja põhjal ja wastuwõtmisest ei wõinud tagastastunud juhatuses juitugi olla, ennem kis juba tagandamisest. Wael selgus, et üksk liige ei ole juhatuse protokolldest kinnitamiseks läbi läinud. Järeldus: üksk liige ei ole liige. Koosolek otsustas kis kõik liikmed kinnitada (115 liiget). See tehtud, mindi päewakorras edasi.

Mitmed koosolijalst selgitasid omi seisukohti senise juhatuse tegewuse suhtes. Leiti, et juhatus on teinud wäärsamme, kas on otsustawaid momentidel teotsenud liig loiult ja mõningais suhtes, mis otse juhatuse alla ei kuulu, liig intensiiwselt. Kõiki neid wäärsamme nimetati lubamatuiks, sest sealsuures kannatasid osakonna huwid. Juhatuse liikmed selle päewakorra punkti juures eriliselt ennast kaitsta ei püüdnud, ehkki enamus neist kohal oli.

Koosoleku juhatoja seadis koosolijate soowikohaselt uue juhatuse liikmete kandidatuuri kokku. Häältamine otsustati teha kinniseks praktilistel põhjustel. Walitt häältelugijaiks nrs.—d J. Klaassen ja E. Walgesnaulow. Awaldati weel soowi, et juhatus oleks 9-ma liikmeline, mida ka koosolek pooldas. Häältamise tulemused olid järgmised: Nrs. P. Ü's — 60 häält, nrs. E. Keskpalk 55 h., nrs. K. Ulbo 53 h., nrs. A. Roode 53 h., nrs. E. Walgesnaulow 48 h., nrs. K. Karuläpp 45 h., nrs. J. Wälja 39 h., nrs. J. Klaassen 35 h., nrs. Gluschkow 34 h., sellega langesid juhatusse eelnimetatud noorsoolased.

4. päewakorra punktiks oli eelmise erakorralise üldkoosoleku protokolli kinnitamine. Peale protokolli ettelugemist kirjutasid 3 koosolejate poolt nimetatud esitajat sellele alla. Protokoll läkitatakse Tallinna kesijuhatusse mõningate asjaolude selgitamiseks.

Koosoleku juhataja nrs. K. Ulbo awaldas uue juhatuse ja kõikide liikmete nimel tänu, — südamliku tänu tehtud töö eest tagastastunud juhatusele.

Koosoleku lõpetati kell 1/2 11 õhtul.

*

19. skp. ÜENÜ Narwa-Peetri osak. juhatuse koosolek jaotas ametid oma wahel järgmiselt:

Nrs. P. Üis — esimees, nrs. J. Wälja — abiesimees, nrs. K. Ulbo — abiesimees, nrs. E. Keskpalk — laekur, nrs. J. Klaassen — abi, nrs. Gluschkow — abi, nrj. K. Karuläpp — kirjatoimetaja, nrs. A. Roode — abi, nrs. E. Walgesnaulow — waraholdja.

ÜENÜ Narwa-Peetri osakonnast sõidawad Tallinnasse esituskogu koosolekule 3 liiget: nrs.—d J. Wälja, K. Karuläpp ja A. Roode. Esituskogu koosolekud on 21. ja 22. nov. s. a.

—

Ameerika füüsiku Millikani külaskäigu puhul Berliinis korraldas Saksa füüsik prof. Laue enese juures kooswiibimise, kus puutusid kokku mitte wähem kui wiis Nobeli laureaati, kõik maailmakuulsad füüsikud. Pildil, wasakult: 1. Prof. Nernst, elektrofüüsik Berliinis. 2. Prof. Albert Einstein, relatiiwsuse teooria looja, 3. Prof. Max Planck, kwantumi teooria looja. 4. Prof. Robert A. Millikan Ameerikast, kosmiliste kiirte uurija. 5. Prof. Max won Laue, füüsika professor Berliini ülikoolis, suur teoreetik.

Kogu Wanaküla kohtus.

Karjasõnni weidrad tembud.

Wanaküla rahwal on ägune karjasõnn. Sõnni peremeesteks on 24 talunikku, kes ühtlasi kõik soldaarselt wastutawad sõnni tegude ja weidrate wempude eest. Neid on aga pulli rohkestt. Armastab sageli metsikult mõrata, jalgadega trampida ja isegi sarwedega inimesi puskleda. Tänawu suwel proowis ta seda oskust Wanaküla karjase kallal, tormas sellele jalgadega otsa, löhkus sarwedega ja paiskas õhku. Karjane jäi siiski õnnekombel sõnnikünnakust ellu, kuid konna'as terwisliikult igatahes sel määral, et kaebas ametiwõimudele, kelle poolt külamehed wõeti wastutusele tigedale pullile liigse wabaduse andmise pärast.

See asi tuli nüüd harutusele kohtu ees. Kohtuniku kutse peale kogub kohtusaalist kaebealuse puldi taha terwenesti 24 inimest — meest ja naist — kõik Wanaküla sõnniomanikud. Tunnistajana kuulab kohtunik üle karjase ja mõned teised. See seletab ahastawa häälega:

„Ja, jah — härg oli hirmus kuri. Oli ennegi kuid mulle kallale poinud tulnud. Nüüd aga trampis ja löhkus jalgadega maad, nii et mättad tuiskasid. Siis tormas mulle kallale, muljus sarwedega ja jalgadega, purustas silma ja nägogi — praegu on tüll juba paranenud. Tige, mis tige sõnn, ja jah . .“

Teine tunnistaja, piirkwalwe allohwitser seletab:

„Sõnn tuli ka mulle kallale. Olin piiri ääres, patrullimisteel, kui sõi samas, kui tuli mõkrates suur pull. . .“ Seejärel küsib kohtunik karjaselt, kas ta mingit tasu ka saawib oma wigastuste eest.

„30 krooni ehk. . .“ wastab kõheledes küsiteldu.

„Olete nõus maksma,“ pöördub kohtunik 24 kaebealuse poole.

„Oleme küll, kõlab koorts wastus.“

„Maksku kohe ära“, soowitab kohtunik.

„Ei ole raha kaasas, eks kodus maksame, ega see kaduma lähe“, kauplewad mehed. Annawad siis kohtule allkirjad, et kolme päewa jooksul karjasel oleks raha käes. Siis esitab kohtunik tawalise küsimuse:

„Mis teil wilmases sõnas on öelda?“

„Palun wabandust“, „jään erapooletuks,“ kostab läbisegi hüüdeid. Publik saalis muheleb. Kohtunik aga klaarib:

„Mõi Kaebealune tahab erapooletuks jääda... Seda küll ei saa. Nii sugust asja kohus ei tunne.“ Määrab siis otsusega igale Wanaküla sõnniomanikule 3 kr. trahwi wõi 1 ööpäew aresti plus 2 kr. kohtumaksu. 24 kaebealust walgurwad saalist wälja.

„3 kr. eest wõib istuda kolmed sulikõ“, seletab keegi uksi taga ja lööb käega: lähen istuma!“ . . .

Kui Kalliweres wälkusid pussid.

„Wend, aita! Mind tapetakse noaga!“

Punase kalewi ette tiimub neli kaebealust: Kalliwere mehed — wennakesed Aleks. ja Joh. Kiwistikud ning Aleks. ja Simo Tahwasepad.

Kohtunik küsib: kas tunnistate end süüdi rahurikkumises 10. augustil s. a. Kalliwere tuletõrje seltsi peol? Tete ju kallesite seal.“ Aleksander Tahwanen ja Johannes Kiwistik aga hakkab midagi seletawa laheste pusthaawast ja waidlema kohtunikuga. Wilmane pahandab: „Kas tahate raskema karistuse, et end süüdi ei tunnista, wõi mis?“ Mees jääb aga eitamise juure, samuti ka Simo Tahwanen.

Tunnistajate seletusest ilmeneb, et Kalliwere tuletõrje peol einelaua ruumis sai see kakelus alguse. Esmalt sattusid karwupidi kokku Joh. Kiwistik ja Aleks. Tahwanen. Esimene rabas teisele mingipärast käega, siis läks rabelemiseks lahti, kusjuures mõlemad kukusid pingi alla. Tülitsejalle tuli wahele Saimo T., kes wenna wälja tiris einelaua ruumist. Warsti aga tormas Aleksander Tahwanen õuest uuesti sisse, lahtine wälkuw noaga käes. Einelaua pidaja Lillepea wahele astumise tõttu ei läinud aga weel pusttamiseks lahti. Hiljem, peo lõpu poole, algas aga normine uuesti peale. Õõ pimeduses kuuldi, kuidas Aleks. Kiwistik karjus oma wennale: „Wastu poisi Anno, kurat, Tahwasellel“

„Tema waletab“, segab sellele tunnistaja seletusele ägedasti wahele A. Kiwistik. Kohtunik põrutab kurjustades:

„Palun tunnistajat mitte haawata kohtu ees. Kui tunnistaja soowib, et tele sõnad protokolleeritakse, siis saate karistada.“ Edasi selgub, et sama Kiwistik weidi hiljem üldises mütsutamises ja kisas karjunud: „Wend, tule mulle appi, mind lõõdi noagal“ Saanudki siis kaks pusthaawa ja jäännd werelt lamama. Simo Tahwase osawõtt lõõmingust oga kohtus ei selgu. Oisuse tegemisel wõtab kohtunik seda arwesse ning mõistab ta õigeks, kuna teised kolm saawad 5 ööpäewa aresti, kusjuures kohtunik hoiatab: „Wradake, et enam niisugust asja ette ei tule, wõite saada kunni poolteist aastat wangi. . .“

Kreenholmi uus jõujaam ei laienda tegewust.

Wirumaa elektrofeerumine jääb ajutiselt seisma.

Ühenduses sellega, et walitsuse poolt on Narwa kose kontsessioon antud Briti firma A. Dickinsonile, Kreenholmi j. j. ei laienda enam oma tegewust. Sawutt ei alga ka nüüd enam uute kõrgepingeliinide ehitamine Narwa-Jõesuu alewisse, Jõhwi alewisse ja Tapale ning ümbruskonna taludesse, mille kahta juba „Wirumaa Elektri a.-ü.“ oli plaanid walmistanud ja töö pidi algama käesolewal sügisel ning jõuluks oleks Wirumaa wõinud juba elektrit saada.

Wagun jooksis roobastelt wälja.

20. nowembril kell 0,30 ajal manööwerdomisel jooksis Sonda jaamas 5. teel pöörangu nr. 23 lähedal rongi sabas kaheksandana olew kinnine kaubawagun ühe paari ratastega roobastelt maha. Wagun tõsteti teele kell 3,00. Õnnetus ei kutsunud wälja tee ega weerewa koosseisu riket, samuti ei olnud inimestega õnnetust. Politsei asus mahaminemise põhjuste selgitamisele. Raudteewalitsuse kahju alul teadmata.

Noorsoo esindajad koos.

Laupäewa hommikul algas Tallinnas ÜENÜ esinduskogu koosolek.

Esinduskogu juhatusse walitt A. Mell Suislepa osakonnast, W. Mustel Narwa-Peetri osakonnast ja E. Ploom Sänna osakonnst. Koosolekul tuli kinnitamiseks ka 10 uut osakonda.

Kas kooliõpetajanna ulaelu?

Kaupmees Utria koolijuhatajanna laimamise eest kohtus.

19. nov. orutati Narwa 2. jsk. rahukohtuniku juures Utria algkooli juhatajanna Emilie Samma kaebust samas küla kaupmehe Aleksander Weltbachi wastu.

A Weltbach olewat lewitanud kooliõpetajanna kohta laimujutte, nagu oleks E. Sammal kellegi noormehe A Remmeliga olnud armusuhteid. Edasi olewat A W. tähendanud, et säärast kooliõpetajat tuleks kohalt wallandada.

Seda fakti püüdsid kohtus tõendada ka tunnistajad ja mingisugune kriminaalne äratkiri.

Ütte tunnistajate kohtusse kutsumise tõttu lükati seekord asja arutamine edasi.

Kahel weristati pead.

Läinud pühapäewal Niisi küla Kose wallas pühiises oma külapüha. Sama päewa õhtul sõitis Kondushi tüleet 3 talumeest Niisi külasse. Kui külalised olid hobustega kesküleni jõudnud, siis peeti hobused kinni ja tungiti külalistele kallale. Kallaletungijad olid joobnud olekus. Üks Kondushi külamees, kes oli aastatelt noorem, pääses plehku, kuna kaks wanemat meest jäid kallaletungijate käite ja uende pead pekseti wereseks. Peksjaanud on süüdmusest politseile teatanud.

Omawalitsused rahapuuduses.

Narwa linnawalitsusel kohustusi hulga rohkem kui lahtiseid rahasummasid.

Nüüd on kohtu- ja siseministeeriumi administratiiwosakonna direktor E. Dalf ja omawalitsuse asjade juhataja K. Hendrikson saabunud Narwast, Narwe-Jõesuust, Rakwerest ja Jõhwist tagasi, kus nad tolmetasid linna- ja alewiwalitsuste asjaajamise rewideerimist.

Nagu rewidendid seletasid eriliti puudust tähendatud omawalitsustes ei märgatud, kuigi kohati ei ole maksuateist korraldustest kinni peetud.

Üldiselt kannatawad omawalitsused terawa rahapuuduse all ja ei suuda tälta isegi hädawajalikke kohustusi.

Näiteks on Narwa linnawalitsusel kohustusi hulga rohkem, kui lahtiseid rahasummasid.

ÜENÜ loteriikupong, mis hiljemalt 26. nowembriks s. a. ära saadetud, wõib wõita 104 korda.

Loosimine neljapäewal, s. o. 26. nowembril s. a.

Narwa kunstinäituse

wõlur — baleriin.

Veste.

Tehti reklaami, et Narwas on kunstinäitus. Otsustasin kindlasti, et sinna ma oma sentisid loopima ei lähe, et pigemini istun kinos, kus pildid liiguwad, rääkiwad ja isegi laulawad, ehk jälle joon kohwikus ühe korraliku kruusi kohwi ja waatan päris elusaid pilte, kus on wõimalus mõne kaunitariga flirtidagi.

Nii ma kawatsesin, aga läks weidi teistii.

Läksin sõpra poole, kes ka kinnitas, et ta pildinäitusele ei lähe. Üks wanamutt awas ukse ja ütles et härra ei ole kodus: läks kunstinäitusele.

„Niisugust rumalust ma sellest mehest küll ei oleks uskunud,“ mõtlesin, aga wanamuttile seda küll ei öelnud. Küsisin alnult kunas tagasi tuleb.

Mutt ütles, et tagasi lubas tulla kolme tunni pärast.

Kolm tundi pildinäitusel olla — minu meelest oli see otse äraandmine, sest otsustasime eelmisel õhtul koos näitusele mitte minna.

Tahtsin sõbra teo pealt tabada ja läksin ka, kuigi tätsa wastu tahtmist. näitusele.

Minu imestus ja pahameel oli aga suur, kui sõpra näituselt ei leidnud. — Pidin kohe tagasi pöörama, et kallist aega mitte raisata ja ise äraandjaks saada. — Aga — siis torkas silma ühes nurgas üks looma kere. No, kuradi, ütlen otsekoheselt, — waat' seda ma küll ei oleks uskunud, et loomi nii loomutruult wärwiga lõuendile wõib mätsida. Lõin silmad weidi kõrwale ja — kas usute wõi mitte, kuid ilus finifilmaline naine waatas mulle otsa ja — ise hoidis weel käega kaela kaunistusest kinni . . . Ja just nagu oleks tahtnud räägidagi. Ja inimene samuti pildi.

„Stopp!“ mõtlesin, „wõi siis nii tahetakse inimest sisse wedada ja wõtsin suuna otse uste sihis . . . Aga — minu ees seisab korraga kena baleriin. Teeb harjutusi ja hoiab weel seelikuki lakalt — — — ja seeliku weel kint peale ömmeldub. Pilgalaps ise nii kurbtõsine, nagu oleks meelitamine tema asi. . .

Pidin siiski jooneli edasi minema, et näidata, et ei kunst ega baleriinid mind ei suuda wõluda, kuid lõin hetkeks siiski silmad tantsitja jalgele.

No kuradi Wõttis seisma. Siis lõõn silmad korraks õige üle kogu, et kui juba 25 senti kord makstud ja sisse mindud, siis wõib wähe ka peatuda. — Aga peab küll ütlema, et pagana kena pilka — see baleriin. Kahju ainult, et on surnud pilt. Waatasin weel kord pildi üle ja lahkusin. Aga kahju oli pilgalapsest, et kunstnik ta nii pildi külge oli naelutanud. —

Teel arutasin, et kunst on wäga halb asi, — pilgalaps oleks wõinud räia, teistega ühes elust röömu tunda, nüüd aga peab pildi seisma kas wõi igawikunt...

Läksin sõbra poole. See oli juba kodus. Sain nüüd muidugi ise sõbra poolt noomituse, et olin nii kergemeelne ja murdsin sõna. Aga pagana naljakas oli, et sõbra-noomides seisis minu silmi ees alasi baleriin oma tõsise näo ja lala seeliku ga. Wabandasin küll sõbrale, et läksin waid teda otsima, aga kus tema: hakkas mind tõgama, et olen kunstihaige ja baleriinisse armunud. Mõtlesin küll, et niisuguste sõnade eest kaebab sõbra kohtusse, aga siis arwasin, et mis sa pildi pärast itka protsessid ja jätsin selle nõu kaitt. Läksid koju ja püüdsin selle näituse wärgi hoopis unustada. Istusin sohwale ja hakkasin lugema ajalehte . . .

Kui kaua wa lugesin, ei tea, kuid leidsin enese korraga ilusal küla tänawal — puud majade wahel kõik õiehtes, nagu panin seda tähele ühel pildil. Könnin kewade õhku nautides edasi. Jõnan aasa saadik. Oma ees roheliisel murul näen loomakarja — ühed seisawad, teised mogawad. Waatan pinewil, kas ei tule karjost wilmet mõni tige pull mind purimo... Kuid — pulli asemel jooksib ilus baleriin minu ette ja keerutab höljuwantsu. Waatan ja imestan, et siis ta polegi surnud, nagu pildil arwasin... Tantsija tuleb minu juure ja paneb oma pehmed käed minu silmadele. Tuli korraga meele, et see on murueide tütar ja woja kunni napsata...

Nii kui kahwasin kätega, läksid silmad lahti ja—baleriin oli kadunud. —

Teisel päewal läksin jälle naituselle. Tahtsin näha, mis wikrastuse wärk nende pilditega on. Läksin sõbra teatamata. Oma üllatuseks leidsin aga sõbra näituselt eest. Ta uuris minu wõlur baleriini.

—no.

Kuulutage „Alutaguse Teatajas“.

Palkade kärpimise wastu.

Põrsfad palju eelistatumas seisukorras kui lapsed.

Narwa riigi- ja omawalitsusteenijate protest- koosolek.

Pühapäewal oli Narwas riig'- ja omawalitsusteenijate protest-koosolek, kus terawalt arwustati praeguse walitsuse tegewust ja wõeti wastu rida ettepanekuid, mis kõnelewad

palkade kärpimise wastu.

Pikema selgituskõnega esines riigiteenijate keskliidu ablesimees Pipar. Wilmane wõrdles praegust aega maailma loomisega, kus inimesed poliitiliselt pimestatud. Ühtlasi selgitas ta olukorda, kuiwõrd on nõuetaw palkade kärpimine, ning kui palju on siin mängus põllumeeste kogud, kes on wõimud riigiteenijate palkade kärpimise eraldamise walimiseeelseks tõmbenumbriks. Põllumehed nõudsid 20% palkade kärpimist. Kui teised eraldamad olekfid weel rohkem pakkunud, poleks wilmaks riigiteenijale üldse palka jäänud. Nagu näha,

tahetakse riigiteenijat muuta walimiseelseks poliitiliseks katsejäneseks.

Kui tahetakse riigi eelarwe tasakaalustamiseks palkasid kärpida, siis tuleks seda peamiselt teha kõrgepalgaliste ametnikega. Koneleja toonitas, et ekspordi-topamaja „Estonia" ja teiste sellesarnaste asutuste direktorid söömad põllumehed waeseks, kuid et need on kogumeestele kallimad, kui tegelikud põllumehed ja riigiteenijad, siis muidugi taheiakse wilmaste seljast mitu nahka wõtta.

Narwa olude kohta

andis selgitawa ülewaate M. Warpuu. Wilmane näitas et Narwas on 70% 30—70 kr. palgalisi teenijaid, 12% 135 kr. kaupalgalisi ja ülejäänud kõrgema palgalisi. Kui nendelt weel 20% kärpida, siis langeb nii mõnegi palk alla elatisminimuumi. Koneleja toonitas, et kõik kõrgemad palgad tulekfid wähendada kuni 225 kr. See oleks siis kõige suurem riigiametniku palk.

Kuna praegu majandusministri toolile asunud kogumees Järmann, siis riigiteenijate palkade kärpimise asjus on loota temast kõige halwemat. Kuid see ei ole õige tee.

Põllumeeste olukorda

tuleb teiste abinõudega parandada.

Tapamajade saneerimine aitab kaasa põllumehe waesusele. Kui tapamaja ei jaksa ise end ülal pidada, siis on sel äril kindel pankrott tundemärk. Seega tuleb wälja, et iga peakonile, mis wälismaale läheb, maksetakse weel 10 kr. juure, kuna omeli talupidajatele maksetakse sigade eest naerumäärt wäikest hinda. Et ühes palkade kärpimisega tahetakse ärawõtta laste abirahad, kuna samal ajal määratakse paaridkümned miljonid põrsaste kaswatamisele, siis on see täiesti lubamatu tegu.

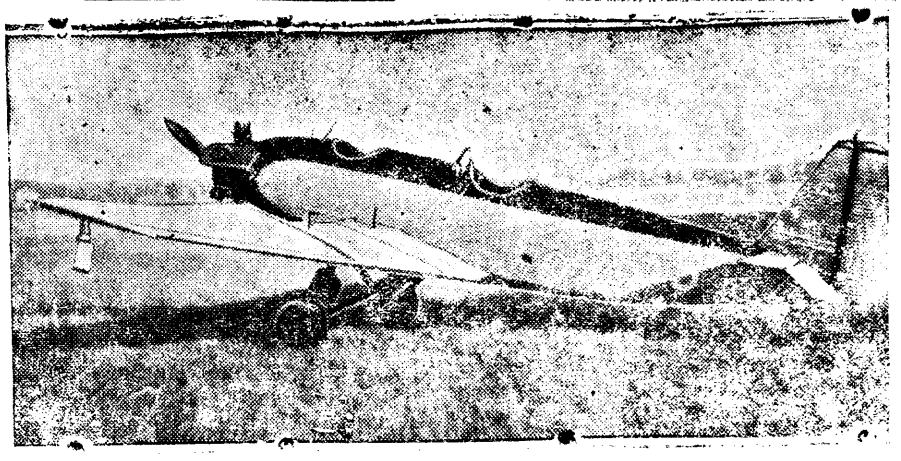
Seega on põrsad palju

eelistatumas seisukorras kui lapsed.

Koneleja leiab, et tööpuudus oleks Eestis hulga wäiksem, kui kärbitakse 30—40 tuhandaliste ametnikkude palka.

Lõpuks wõeti koosoleku poolt ühel hääiel wastu ettepanek, et Narwa riigi- ja omawalitsuse teenijad awaldawad waljut protesti palkade kärpimise wastu ja kaotada 1. jaan. perekonnalisimetele kahe töökoha pidamine. See tõmmaks riigi huik wäljaminekuid kokku.

— —

Kihutustöö lennuk fashismi wastu.

See lennuk konfiskeerili Konstanzis, Saksamaal, kus selgus, et lennuk tahtis sõita Itaalia kohale ja seal pilduda alla lendlehti fashismi wastu. Wangistatud on wiis itaalast, nende hulgas kuulus Itaallia lendur Bassanessi ja Itaalia endise peaministri Nitti poeg. Bassanessi on juba waremalt käinud lennukilt lendlehti Itaaliasse pildumas, mis puhul temal oli sekeldusi Helweetsia wõimudega.

Warastatud paadiga luhtunud Soomesõit.

Neerim Narwa weksliwõltsija tabati.

21. nowembril wõeti Narwa kriminaalpoolitsei poolt wahialla ja palgutati Narwa wangimajja Albert Koort, 16 a. wana ja Wiktor Kruus, 17 a. wana, paadi warguse pärast.

Lähnud juwel warastatid Koort ja Kruus ühes 18 a. Alfred Reimanniga Narwas Siiwerist lähedalt paadi ja sõitsid Narwa-Jõesuhu, kust kawatsesid sõita üle mere Soome. See kawatsus aga ei õnnestunud neil. Mõne tunnilise sõidu järele mersi jäid poisid merehaigeks ja sõitsid tagasi Narwa-Jõesuhu. Samal päewal tulid kõik kolm Narwa, kuna paat jäi Narwa-Jõesuu merenranda.

Mõni päew hiljem tuli Narwas awalikuks paadiwargus ja kriminaalpolitseil läks korda kindlaks teha, et warguse tolmisid Koort ja Kruus.

Samal päewal kui Koort ja Kruus wahialla wõeti, teatas kriminaalpolitseile Narwas, Posti tänawal elulew automonik Erapart, et notari juures on protestitud üks 30-kr. weksel tema allkirjaga, mis wõltsitud.

Nüüd selgus, et weksli on ennud Madise tänawal kauplewale Madis Kriisale Albert Koort garantiiks müügile wõetud kaupade eest. Arwatakse, et Koort ongi weksli allkirja wõltsinud.

Saladuslik kaew Narwa-laga.

Naaber warastas kaewrokked. — Ristitähed ei peletanud nõiduse.

Terwe perekonnaga kaewu otsima

Mõni aeg tagasi sündis Narwa-laga N. külas omapärane lugu, mis ühte N. küla talunikku alul imestama ja ristitähte ette lööma sundis, hiljem aga tuli mehel abipalwega pöörata politsei poole. Wara hommikul loomi toitma ja jootma minnes wõttis usinik wene talunik toast weenõu ja läks õuele, et kaewust wett loomadele wiia.

Teades wahemaad kojast kaewuni, sammus mees pimeduse peale waatamata ilma tuleta kaewu asukoha poole. Järsku tundus mehele, et ta paljupiema maa ära käis, kuid kaewuni millegipärast ei jõudnud. Ristitähte ette lüües asus ta ümbruskonda silmitsema. Nüüd selgus, et ta seisis naaber talu aia juures ja kaew pidi asuma selja taga. Peab raputades asus mees tagasiteele kindla usuga, et unise peaga möödus kaewust Ka see lootus luhtus, kaewu asukoht jäi leidmata.

Nüüd sammus õnnetu mees hirmuwärinad kehal elumajja ja terwet perekonda jalule ajades mindi tulega kaewu otsima.

Suur oli aga otsijate ehmatus, kaewu ei olnud ka tulega näha. Iga mees tegi ristitähti rinnale lugemata arwu ja pomises palweid, kuid ka see ei annud tagajärge, kaew jäi kadunuks.

Eelalgselt ehmatusest tolbudes asuti asja lähemalt selgitama ja siis leiti, et keegi on kaewu rakked ära wõinud ja kaewu mulla prahiga täis ajanud ning laudadega kinni katnud.

Sama päewa õhtul leidis õnnetu kaewuomanik oma kaewu rakked kellegi sama küla taluniku õuelt. Nüüd teatas ta kaewu kadumisest politseile, kes koostas ulakusega hakkama saanud isiku kindlaks tegemiseks protokolli.

Koolinõunik Langi kõne kooli ja kodu wahekorrast.

Waimlised wäärtused ei allu kursile.

Narwa rahwaülikooli korraldusel esines lainud reede õhtul Narwa Eesti seltsi „Ilmarise" saalis loenguga Tartu koolinõunik Lang, kes kõneles kodu ja kooli wahekorrast. Loengule oli ilmunud umbes 60 isikut.

Elame kriisiajas all, ütles koolinõunik. Inimene elab küll leiwast, kuid mitte ükspäini leiwast. Inimsoo waimulised wäärtused ei allu kullst kursile. Töemeelsus, ausus, õiglus ei sünnita üldprodukti-sioon'. Ideaalid ja wäärnähtused kajastuwad noorsoo hinges, mispärast ongi noorte kaswatamine kodu ja kooli erilise tähtsusega. Kodu ja kooli wahele peaks loodama tihedam kontakt.

Anni Besant.

Teosoofilise liikumise 86 a. juht, on suremas. India salaõpetuste mõjul kutsus ta minewa sajandi lõpul ellu teosoofilise liikumise. Tema kuulutas ka hindulase Krishnamurti uueks lunastajaks.

Uus erakond loomisel.

Narwa-tagustes waldades wenelased organiseeruwad.

Ühenduses eelolewate riigikogu walimistega on juba nüüd Narwa-tagustes waldades alanud suur organiseerimine. Wenelased kawatsewad luua ühe uue tugewa erakonna. Selle eesmärgi taotlemiseks on juba rida koosolekuid peetud. Kõnelejateks on olnud Narwa politikategelased ja ka pealinna mehi, eesotsas rtl. Sorokin'ga.

Kõik kõnelejad on rõhutanud seda, et luua tuleb üks tugew erakond ja et walimistele tuleb minna ühe nimekirjaga, et siis ei lähe hääli kaduma. Et ka wenelased oma ilmawaate poolest ükstekset lahku lähewad, seepärast on weel praegu raske oletada, et kas ühe erakonna loomine õnnestub sel kujul kui teda ette nähakse.

Kui naabrid tülitsewad...

üks rääkis ühele, teine teisele ja lõpuks läks asi kohtu lahendada

Tiina Klaas on oma piirimeestega waenus, mille tõttu ta ka pea iga nädal külastab rahukohtu ruume

Seekord on T. K. kaks asja ees: Wõõra hobuse löömine ja naabri laimamine. Kummagis süüteos Klaas ennast süüdi ei tunnista.

Kohtunik: Kunas teie ükskord omeli ära lepite?"

Kaebaja Mart Lust: „Leppida ei saa, Tiina on juba korra sihuke inimene, et temaga läbi ei saa Ei ela ise — ega lase ka teistel rahulikult elada". Asjaarutamisel selgub, et Tiina pole põllul sööwat hobust löönudki, waid ainult sillaposti külge köietatud hobuse lahti päästnud. mille eest Mart oleks pidanud teda weel tänama, aga mille kohtusse kaebama Kuna omawolis puudus alus, siis tegi kohtunik õigeksmõistwa otsuse.

Laimu asjus on Tiina Klaasil kaitsja. K. on lewitanud jutte nagu Anna Lust (eelmise protsessi kaebaja naine) oleks 4 aastat tagasi surnud Anna Orgulaselt warastanud pool liitrit wiina. Seda rääkis Tiina Liisa Orgulasele, kes aga kohtu ees kategooriliselt eitas, sest temale olla omakorda Tiina Klaasi õetütar Alice Nurk rääkinud.

Tunnistajad ei suutnud midagi olulist ette tuua ja kohtunik peale kaitsja kõnet, mõistis Tiina Klaasi ka selles asjas kohtulikult õigeks.

—

Narwa juudid laadadega hädas.

Kui juudikaupmehed tahtsid usupüha pärast laata edasi lükata

Jõhwis peetakse warajast jõululaata.

Tänawüsest peale, nagu teada, peetakse Jõhwis laata 19. ja 20. detsembri asemel 7. ja 8. detsembril. See laadaaja muudatus tehti k. a. alul Jõhwi alewiwolikogu poolt ning maawolikogu kinnitas selle muudatuse. Tänawu aastane muudatus tehti Jõhwi kaupmeeste seltsi ettepanekul. Kaupmehed rõhutasid asjaolu, et senine laat langes liig jõulude peale ning kuhjas ülemäära tegewust kokku.

*

Huwitaw on siinjuures ära märkida, et Jõhwi laada ümberpalgutamise palweid on warem olnud. Nelst omapärasuse poolest eraldawad juutide palwe 1927. a. mihklilaada kohta.

Nimelt andsid Narwa juudiseosti kaupmehed Israil Bergson, Israil Gruns, Jakob Teits, Jakob Goffmann ja teised alewiwalitsusele pika palwe juba maikuus, et sügisel, 6. okt. peale langenud mihklilaat Jõhwi alewis lükatakse edasi, kuna sel päewal, s. o. 6 okt. on suur juudi usupüha. Palwele lisasid juudid weel juure, et teiste usupühade pärast olewat laat korra ümber palgutatud, nii et neil peals õigust olema nüüd ka seda nõuda.

Kuigi palwel oli, nagu kord ja kohus, 20 marga eest tempelmarke peal ja palwe oli pool aastat warem esitatud, et tulbud juudi ärimeestele seekord wastu, siis laada ühekordne ümberpalgutamine wõib tuua palju segadust ja teisels ei saagi alewiwalitsus ja wolikogu seda ükti otsustada, waid asjal peab olema weel maawolikogu kinnitus.

3-as kunstinäitus.

Jooni Narwa kunstnike sügisparaadilt.

Anatoi Siwardi nature morte'ides on märgatawalt edenenud, kuna wanemates ta näib olewat saawutanud oma kulminatsioonipunkti.

Erinewusena esitab ta mütoloogilisel ainestikul „Laewade ehituse" (45), mis on teatud mõõdul suurte meistrite (Roer'chi) jäljendamine. „Nature morte korwiotega" (51) osutub Siwardi esile nihkuwamaks teoseks eestkätt olwalise naturalistiliku kujutusega ja tasa'aalukate wärwidega. Ka portrees (50, hra M.) on Siwardi tugewamaid. Ainsana näitusel esitab ta karrigeerlikud joonistusi (53, 54). „Neist rammumehed" wajutab mällu tõepoolest kustutamatu mulje. „Schemplioonid" oma degeneerantlike löustade ja jubedate korpustega mõjuwad otse elulisilt eemaletõukawalt.. See joonistus on õieti kunstniku walmutriumf keha naeruwäärstamisel. Atwarellis „Wana Narwa I ja II" on Siwardi osanud walida nurgad linnast, mis on tõesti huwitawad. Ses wõib teda isegi eeskujuks pidada.

Artur Tulk fangwiinis (77) sunnib imponeerida eriti akitiundlig. Ses on elawat fantaasiat ja elastset kehade hoid kujastab maagilist hirmu. Eat anatoomilisest nets on rida wastuolusid. Seda peaks katsuma wältida. Sama puudus ilmeneb pastell „Aitis" (63) ja osalt ka „oma naise portrees" (64). Lausa ondestamatu on aga, et kuninik nr. 62-e on tituleerinud „Ballerinis." Meelsamini nimetaksin selle „Mikumärdi" karjatüdrukuks Emsiks. . . Ballerilini liiblikkerguselt ja õhulisusest pole siin igatahes jäägegi. Jalgade asendamine, käte ja keha hoid on kuidagi saamatult puine. Lisaks puudub tõelikult anatoomline sümmeetria, primitiiwsemgi juhtelisus. Lähnud aastal wõis näha Tallinnas Börsisaalis organiseerimatute sügisnäitusel Jur'chi ballerilini „Mira Miralda't. Tulk oleks pidanud ka seda nägema, siis poleks ta nr. 62 e mitte wälja pannud. Kaotada poleks siin midagi olnud, waid ta wälisapanekud oleksid ainult wõitnud. Prem wähe, ent kwaliteedilt hää, kui arwukas ja nõrkadega põimit loeming. Üldse näib, et figuuri meil ei osata õieti maalida. See on tänawuse näituse nõrgemaid külgi, sest sama puudust põeb ka Siwardi „pri. W portrees."

Nature morte'ides aga on Tulk annud näituse ühe wäärtuslikuma osa

Maksuvõlgnikele pääseb erilt raamatupeatükk nr. 75-das. Ainult wõimuks olla fantastilisem, mis oleks saawutataw müstilise walguse surnu peale juhtimisega. Siin on kunstnik õhku ja awaruse tabanud „Pähklasaare motiiwis". Pastelli esitab Tulk näitusel ainsana. „Kakrad" (76) wõib lugeda julgesti ta esindusteoseks. Ses on wiimistlust, koloriiti elawust ja loomulikkust. Portreedest on Tulgul tehnilliselt õnnestunumaid „hra K." ja „hra J." portreed. Need on aga ilma alakehata, waid rindkujud. Sellest siis ilmselt ka puudus.

Wärskena inimesena kunstipreesi debüteerib näitusel Wilma Hermann. Selles noores kunstnikus leidub eelduse tõusta loovstäratawaks andeks lokaalses kunstitseeras, nikpalju kui lubab hinnata weidi ühekülgne joonististe wäljapanek. Ja seda just omapärase tehnikaga, mis annab töödele erilise sümpaatse, sügawa ja naturalistiliku mulje. Tasemelt „Wanaema" (80) ja „hra K. portree" (83) ei jää millegiga maha tunnustatute loomingut. „Narwa raekoja tornis" pääseb aga maksuvõlgnikele tugew mõjutus (Normakul). Ent seda ei saa taunida seni, kui ta otse jäljendusele ei muutu. Prl. Hermanni juhtes aga tuleb jääda esialgul igatahes ära ootawale seisukohale.

See oleks ka kõik, millega wõib piirduda 3-dat kunstisügisnäitust.

Epiloogiks esitaksin meeleldi küsimuse Narwa seltskonna elitidele: palju ses leidub intelligentsi, kes külastab näitust?...

— lend.

Linnawalitsus jagas trahterimaksu.

Restoranipidajad ei suutnud omawahel trahterimaksusummat jaotada Narwas.

Kuna trahterisaalutuste pidajad seaduses ettenähtud tähtajal oma wahel ei suutnud jagada nende asutuste peale 1932 a. määratud trahterimaksu üldsummast 34 100 krooni, siis jagas omawalitsus 19. skp. selle maksu, määrates maksu I järgu restoran-wõõrastemajadele järgmiselt: A Bumagindе (Peetri pl. 4) kr. 4 875; J. Tammel (Peetri pl. 8) kr. 4.525; N. Hrisanof (Peterburi) kr. 4 040; J. Kaske (N.-York) kr. 3 360; E. S. „Ilmarine" kr. 2 500; A. Tolm (W'ru t. 1.) kr. 1 650 ja J. Toro (Central) kr.2.150 — kokku kr. 23 000 — 7 asutuse peale Eelmine aasta oli I j. Asutusi 8 — üldsummaga kr. 24.100.

II j. restoran-wõõrastemajadele määras linnawalitsus maksu M. Makarow (Linden) kr. 2 700; F. Walt (Paris) kr. 2 700; A. Onas (Lennul) kr. 1900; E. Teljakowskaja (Narowa) kr 1 900 ja Saharow) Wahe t. 3) kr. 1.900 — 5 asutust nagu möödunud aastal.

Kuna 1. järgu asutusi wähenes (linnajäi Wene Selts elnelaud) siis tõusis nende asutuste maks, 2. j. asutust aga jäi endisel arwul, samuti ka maks jäi endiseks.

Kohwimajade pidajad jagasid ise 1932. a. maksu kr. 1200.

16. skp. jagasid Narwa kohwimajade pidajad endi wahel nende asutiste peale määratud 1932. a maksu kr. 1200 järpmiselt:

A. Ärtis kr. 90; R. Waldmann kr. 90; o-u. „Aare" kr. 70; I. Lepits kr. 70; A. Ärtis (Wiru t.) kr. 80; Lehmann kr. 66; S. Miitau kr. 66; K. Saarnik kr. 56; Ed. Laurberg kr. 58; Roop kr. 61; A. Ärtis (Kreenh.) kr. 60; W. Ewstawjew kr. 55; I. Lepits (Uus liin) kr. 58; I. Grünberg kr. 56; F. Kaera kr. 50; I. Miitau kr. 56; G. Oltissaar (Sepa t.) kr. 60; M. Oljak kr. 53 ja G. Oltissaar (Tallinna mnt.) kr. 45 — kokku kr. 1200 — 19 asutise wahel. Möödunud asta alul oli 14 asutist, seega tubli juurekasw.

Saunaahi paljastas Popowkas warguse.

Mõni päew tagasi läks Popowka külas kalur Jakob Shljupinil Narwajõe kaldalt kaduma umbes 50 kalamõrda. Kahjusaaja teatas siiadmuseti kriminaalpolitseile ja läinud reedel sõitis kriminaalpolitsei kahe tunnistajaga kohapeale wargust jälgima. Kalamõrdade warguses kohapeal langes kahtlus Winagradowi poja peale, kes elab kahjusaajaga naabruses. Winagradow ettas warguse. Selle järele asus kriminaalpolitsei ühes tunnistajatega läbiotsimisele. Läbiotsimisel leiti Winogradowi saunaahju tuha seest 11 traatwõru, mis olid peale mõrdade põlemist tuhaste jäänud ja 13 traatwõru leiti tuhast, mis oli juba ahjust wälja wiidud.

Narwa töötute abipalwe SSR-i.

Kristiane jumalasalgajaga abielus.

Igale töötule 5000 senti kuus!

22. now. kell 2 p. l. peeti Helsingi tän. nr. 8 Eesti kutsööliste Narwa osakonna korraldusel töötalööliste koosolekut.

Koosoleku, kus oli umbes 100 osawõtjat, awas wastutaw korraldaja J ä ä g e r. Koosolekut juhatas A. P a u k ja protokolleeris P õ l t s.

Päewakorda oli wõetud: 1) Tööpuudus ja tema lahendamise üleüsmus; 2) Töötute komitee walimine; 3) Läbirääkimised.

Kohe alul anti koosoleku juhataja poolt tööpuuduse ja tema lahendamise selgitamiseks sõna Mitile, kes tähendas, et

sotsialistid olewat ülelüma tööpuuduse tekitajad.

Kuigi mõni telne erakond tahaks praegu midagi teha töötute heaks, siis sotsialistid segawad kohe end wahele. Koneleja tuletas koosolijatele meelde, et eelmist töötalööliste koosolekut korraldanud „Ilmarises" kristiane linnapea J. L u t s, kes üiteb ja totmib pitbit järele, ühiselt sotsialist linnanõunik Metsatalugo, kes ei usu kuradit ega Jumalat. Seega olewat selge, et

Jumala kummardaja astunud abiellu Jumala salgajaga.

Edasi tähendas M., et tööpuuduse raskusest saab üle, kui töötalöölised esinewad nõudega mitte aga palwetega. Lõpuks teeb koneleja ettepaneku nõuda iga täieealisele töötalöölisele kuus ülespidamiseks 5000 senti ja igale töötalölise lapsele 3000 senti riigikassast, kuhu tõit tööstulid ja kaupmehed on kohustatud maksma töötalööliste ülespidamiseks teatud protsendi oma suurtest puhtakasudest. Ühtlasi tähendas koneleja, et siis kaob tööpuudus. Tööstuse omanikud paneks siis oma tööstused tätel hool käima, et pääseda maksmisest. Nii oleks tööpuudus lahendatud. Et aga selle läbiwiimine wõiwat aega kuna töötutel tuleb end kuidagi toita, siis tegi M. teise ettepaneku, sõnades: „Meid wõib aidata ainult see, kes on nälginud. Meie saadame abipalwe 8 klm. taha

SSSR—i

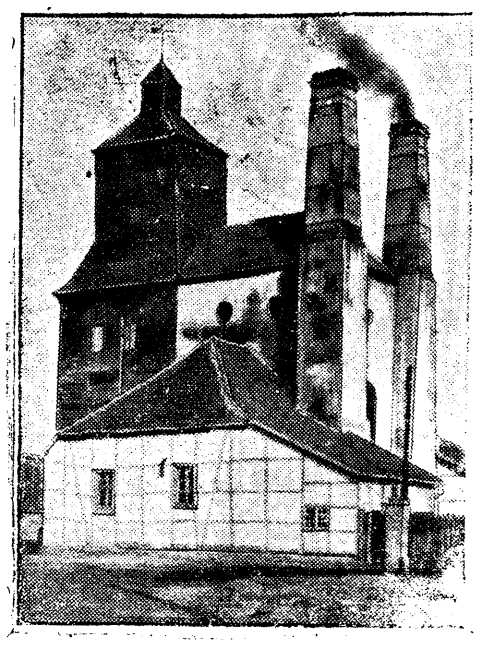
sõnadega — palume abi, saada meile leiba, seal saadakse meie seisukorrast aru."

Mõlemad ettepanekud wõeti koosolijate poolt ühel häälel wastu.

Edasi walitti töötute komiteesse: Mitt, Jalakas, Uustal, Jääger ja A. Paul.

Lõpuks otsustati linnawalitsusele esitada nõudmised: 1) kiires korras töötalöölised tööle wõtta. 2) Tüktöö hinnad teatawaks teha töötule enne tööle määramist ja maksta töölisele päewapalganormi järele tasu, kui tüktööga wähsem teenistus päewapalgast. 3) Osalise tööjõu kaotanud töötalöölistele kergem töö leida. 4) Arakaotada tüktöö ja määrata päewapalgaks 160 senti.

Seega lõppes koosolek ja enne lahkumist laulti püstitselstes „Punane lipp".

132-aastane aurumasin

Asub selles hoones Königsbornis, Saksamaal. Masin on ehitatud 1798. aastal ja ta käib weel praegugi.

Plahwatus Jaanilinnas.

Lõhkepadruni urgitsemisel sai kooliõpilane sügawaid haawu kehasse.

Hambawalutilgad joodi asemel.

19. sky. juhtus Jaanilinnas Tartu tän. nr. 16 elulewa Kadri R ä s u korteris õnnetus.

Nimelt oli K. R.—i juures kaasüürilisena elaw ja Jaanilinnas wallakooli õpilane Robert S ü d a, 13 aastat wana, teadmata kust saanud mingisuguse padruni. Seda urgitsedes plahwatas padrun ning purustas osa toa lisseseadest. Poisile ise sai 7 cm. pikkuse sügawa haawa pahemasse jalga.

Nagu lähemalt kuuleme, ei wõtnud korteriperenaine õnnetust tõsiselt. Ta olewat asetanud werise poisi woodi ning hakanud teda rawima oma arstimitega; määris haawa mingisuguste hambawalu tilkadega, mistõttu sinna sattus rohkelt mustust. Haaw paistetas otsekohe üles.

Päew hiljem sattus K. R. korterisse keegi naabrinaine. Nähes, et poisile lebab meelemärkuseta olekus, toimetas ta õnnetu autol haigemajja.

Haigemajas leiti, et haawas on juba weremürgituse tunnuseid.

Täiendawalt kuuldub, et R. S. werekaotus on sedawõrd suur, et ta peab haiglasse jääma mitmeks kuuks.

Tundmatu isik piiril.

Öösl wastu tänast kuupäewa katsetas keegi tundmatu isik minna Komarowka kohal üle piiri. Piiriwalwuri hoiatuspaukude tõttu pöördus tundmatu metsa ja jäi kadunuks.

Tellige „Alutaguse Teatajat".

3000-kr. murdwargus Narwas

Moeäri „Uniwersaal" tehti tühjaks.

Öösl wastu 21. nowembrit tungisid wargad Narwas, Joala tän. nr. 21. asuwasse Taanitel R o s e n b e r g i moeärisse ja wiisid ära 43 pakki sidirätet, 20 kängurunahka, 20 kohinahka, blibrinahku, lambanahku, meeste päewasärke, sidisukke jne. Ärawiidud kaubawäärtus tõuseb üle 300.000 sendi. Lukustatud ärisse sissepääsemiseks murdsid wargad lahti kaks ust. Kes varguse toimis on seni teadmata. Wargus tuli awalikuks hommikul, kui asuti äri awama. Kohe teatati wargusest kriminaalpolitseile, kes asus asja selgitama.

Mõni päew tagasi wiis T. Rosenberg oma moeäri üle Suurelt tän. Joala tän. nr. 21. asuwasse Sinka majja. Laupäewa hommikul äri awamisel leidis R. kogu äri sisemuse segi paisatuna. Kõik sahtlid ja kastid olid lahti rebitud, kaup riiulitelt ja kastidest põrandale loobitud ning kõige määrustikum kaup— peamiselt sidirätted ja kalliid karusnahad — olid riiulitelt kadunud. Lähemalt järelwaadates selgus, et wargad öö jooksul wiisid walweta ärist ära: 20 kohinahka, 20 kängurunahka, 5 blibrinahka, 6 apoosumnahka, lambanahku, 100—150 meester. sidibrikood, 20 mtr. twitrilet, 10 meetr. atlassidi, 1 tos. sidisukki ja meeste päewasärke. Näib, et wargad tegutsesid suure kiirusega, sest letile oli ärawiimiseks pandud suurem pakk meeste päewasärke, kuid jäi kaasawiimata.

Wargad tungisid ärisse tagauksekaudu läbi õmblustööloja ruumi. Tööloja ukse pilta on lukukeele taha auk lõigatud ja mingi raudasjaga luku keel tagasikangutatud. Ärisse wiiwal uksel oli seespool wõti ees ja wõti wäljatõukamise takistuseks nääriga kinnisseotud. Wargad olid waheukse tahwli wälja murdnud ja selle läbi tekkinud umbes 60 sm. awause kaudu ärituumi tunginud.

Et maja hoowiwäraw, kus asub R-i kauplus öösti lukustatud ja Joala tänawal politsei walwepost, siis walisid wargad tee haowile Tehase tänawa kaudu. Seega tuli warastel enne läbistada Sinka maja naabruses asuwa Stimensoni maja hoow ja Tehase tänawal asuwa Madis Kriisa maja hoow, mida laseb oletada K. alaplangu ääre palgutatud suur pakk-kast — nähtawasti warastatud pakkide üle ala tõstmiseks.

Kõigi tundemärkide järele on warguselt osa wõtnud mitu meest. Seni on aga weel teadmata, kes varguse toimis.

—

Puru Seltsimajas

Naiskodukaitse Narwa ringk. Waiwara jsk. korraldab 6. dets. 1931. a.

SEGAEESKAWAGA

Peo-õhtu

1. **Koorilaulud** — Waiwara Naisühingu koor pr. Männiku juh.
2. **Deklamatsioonid.**
3. **Näidend**

„PRUNT"

Komöödia 3. waat. juhatab hra K. Männik.

TANTS. Mängib Puru puhkpillide orkester hra H. Kullama juh.

Algus kell 8 õhtul. Juhatus.

Sõidu auto

Chevrolet odawasti

müüa

Küsida slt.

Müüa odawalt korras **kontori-pult,** otstarbekohane ärijuhatajale, wõi direktorile.

lisaku alevikus võtab „Alutaguse Teataja" tellimisi wastu hra Karl Räbiina

Matmise lehti ja kõiki trükitöid ning ajalehtede kuulutusi **wõtab wastu „Alutaguse Teataja"** talitus.

Toilas **maja müüa**

Kõlbab pansioniks ja elamiseks. Maja ümber 2 wakamaaline park. Hind 185.000 senti. Teateid saab slt. „Toila maja".

„Alutaguse Teataja"

tellimine 3 kuuks maksab **130 senti.**

Elukindlustus

loob aluse püsiwale ja kindlale majanduslikule olukorrale tulewikus.

Põllumehed ja kõik kodanikud!

Soodsaid ja ajakohaseid kindlustuswiise, odawa algpreemiaga esimeste kindlustusaastate wältel wõimaldab Teile

Kindlustusselts

„EESTI"

Asut. 1907. a.

Kõige suurem ühistegeline kindlustusettewõte kodumaal.

Wastutussummad üle 180.000.000 sendi.
Tasutud kahjusid üle 150 000.000 sendi.

Seltsi walitsus: Tartus, Suurturg 10, oma majas.

Jõhwi esitaja W. MUSTEL.

Rakwere m. 7-a, telef. 48.

— Kas olete —

majandusliku kitsikuse wastu wõideldes ära kasutanud kõik abinõud, mis Teid eesmärgile aitaksid?

Kindlasti — ei.

Kõige tähtsam neist abinõudest on kahtlemata Teie oma tarwitajateühisus.

Milles seisab siis tema tähtsus?

1) **Tarwitajateühisus müüb täiewäärtuslist kaupa,** sest ta on liigete oma ettewõte, kes mingisugust kauba wõltsimist ei luba.
2. **Tarwitajateühisus kõrwaldab wahekasu saamise,** sest ta muretseb kaubad kas otse walmistajatelt ehk kõige parematest esimestest ostuallikatest ja müüb neid õiglase hinna eest. Müügist tekkinud ülejääk jagatakse, peale kulude mahaarwamist, liigetele nende ostusummadele wastawalt ära.
3. **Tarwitajateühisused püüawad kaubamüügis kõige otstarbekohasemat ja odawamat süsteemi luua,** et iga tarwitaja kulusid kokku hoida.
4. **Tarwitajateühisused wõitlewad alati elukalliduse, omakasu püüdmise ja majandusliste kriisida tekitamise wastu.**
5. **Tarwitajateühisusest ostes jääb kapital, mille ostja liikuma paneb,** ostja enese wõimupiiridesse, sest tarwitajateühisuse liikmena olles wõib tema ühisuse peakoosolekul kindlaks määrata need juhtnöörid, kuidas tema kapitalidega tuleb talitada. Eraettewõttest ostes ei ole ostjal enam mingit üttemist kauba eest wäljaantud raha kohta.

Tarwitajad! — Teie ostusummad on suure tähtsusega majandusline jõud. Ärge neid juhusliselt ära andke omakasu püüdwatele isikutele, waid tehke kõik kaubaostud oma tarwitajateühisuse kauplustes ja liituge ühisuse liikmeks.

Jõhwi Tarwitajateühing.

Abikauplused Toilas ja Raudil.

Wastutaw toimetaja: W. Mustel D.-ü. „Narwa Kirjastus-ühisuse" trükk. Wäljaandja: o.-ü. „Narwa Kirjastus-ühisus"